

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Évi: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Hónapos: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

TOLLHEGYEN.

— december 7.

(A „drukk“ vége.) A szultán engedett, a hatalmak hajóhadcal való tüntetése véget ért. Szegény Ausztria! Osztrák tengernagy vezette volna a tüntetést, a nagy hatalmi parádé módját nyújtott volna Bécsnek egy kis nagyhatalmi parádéra. Ennek is vége. Híjába, a hol Ausztria hadereje szerepel, ott ha nincs vereség, akkor még a harc előtt békét kötnek.

A béke galambjai szállanak, éppen azért hívva bizakodjunk, mi, harcokban kifáradottak, békére áhitozók! Az a proféta, mely a szegedi Meteorál is jobban ért az időjárás-hoz, már tudniillik a politikai időjárás-hoz — békét jövendöl. A börzén ugyanis nagy áremelkedés volt; a Magyar Hitelrészvény és az aranyjárdék sajkáját fölkapták a hausse dagadó hullámai. A parlament csukva van — a politikai helyzetről tehát a börze tájékoztat. Sebaj no — csak most igazuk legyen a derék börzianereknek . . .

No és a szabadelpvűpárt? Az rendületlenül készíti a maga programját. Akkorra valószínűleg elkészül vele, amikor a debreceni egyetem!

Célok és eszközök.

— dec. 7.

(h.—j.) Sokáig huzódó harcban számot kell vetni azzal a mindig jobban felmerülő óhajtalással, mely a nyu-

galomra vágyik. A nemzeti élet tényezői mindig jobban érzik a háboru okozta veszteségeket és ennél fogva mindig többen kívánják a békét.

A magyar államnak a nemzeti jogokért folytatott küzdelmében még az a nemzeti sajtóság is számításhoz van köteles, hogy a magyar nép heves fellobbanásokra alkalmasabb, mint kitartó küzdelemre. A múlt nagy szabadságharcjai is erről tanuskodnak.

Ez a két nevezetes körülmény magyarázza a mai sajtósági helyzetet. Több esztendő nagy küzdelem fekszik mögöttünk, élethalálharc, melyben a nemzet régi céljaiért a régi sérelmek ellenében harcolt. Megmozdult az egész magyarság, az egyszerű földmivestől az arisztokratáig és egyértelműleg jelentette ki állásfoglalását a nemzeti ügy oldalán.

Mégis lehetséges volt egy kormány, melynek a nemzeti életben semmi alapja sincs, sőt a nemzet kívánságának ellenére került helyére. Ez a kormány él és uralkodik. Hogy meddig, azt senki sem tudja, de az valószínű, hogy tovább, mint azt a szállongó hírek tudni akarják. Mert létének alapja abból a szerencsétlen helyzetből fakadt, mely a nemzet kívánságainak el nem ismeréséből keletkezett. A nemzet kijelentett akaratával szemben alkotmányos uton semmit sem lehet tenni, de megmarad még az az alkotmányon kívül levő erőszak útja és a kormány ezen halad.

A zavaros, zilált helyzetből a béke

felé törekszik a kormány az erőszak fegyvereivel. A kifáradt nemzet pedig nem felel meg erre úgy, hogy az erőszak megrettenve tetteinek következményeitől, elállna munkája folytatásától. Az igaz, ez a látszat könnyen félrevezetheti a felületes szemlélőt, mert a nemzet mélyén az elkeseredés megvan teljes nagyságában, de a felszín látszólag nyugodt és a viszonyokba való beletörődést mutatja.

A külső hatásokra dolgozó humbugpolitika meglehetősen elégedve az eredményekkel és amint látszik, a legközelebbi jövőben még jobban meg lesz elégedve. De a csend, amit megteremtettek, nem a béke, hanem a visszafojtott harag nyugalma lesz, hogy ne mondjam, az elhalasztott bosszuállásé, mely csak a kedvező alkalomra vár, hogy összetörhesse azt, akit nagyon alaposan megtanult gyűlölni.

Magasztos cél az: egy ország felült békéjét visszaállítani, de ezt csak nemes eszközökkel lehet elérni igazán. Mert ha valahol nem igaz az az állítás, hogy a cél szentesíti az eszközöket, úgy akkor nem, ha egy nemzet egész lelki világának vezetéséről van szó. Mert ennek megvannak a maga igazságos törvényei, megvannak őszinte megnyilatkozásai, amelyeket figyelembe nem venni annyi, mint akaratlanul tévedni, vagy tudatosan vétkezni a nemzet jövője és jövőendő békéje ellen.

Teremtsen a kormány békét erőszakkal, majd meglátjuk, meddig tart

Ha . . .

Ha utamba néha koldus akad,
Szívemben oly fájó érzés fakad.
S ha pár fillér is jesszes vagyonom,
Az éhezőnek örömmel adom.

Ha látok embert, kit a sors kegyel,
S érdemtelen magas polcra emel,
Lelkemet keserűség fonja át, —
Az igazságtalanság egyre bánt.

Ha végzetem olyannal hoz össze,
Kiben nincs önzés ami ösztönözze,
S ha arról győz meg, hogy ő hű barát,
Aranynak veszem legkisebb szavát.

Ha akad ki gyűlöletre késztet,
Büntetlenül ellenem nem vétet.
Ki okatlan sért, — olyanok is vannak! —
Sirom szélén ha megbocsátok annak.

Ha holtat látok ravatalra téve,
Kinek már nincs vágya, sem reménye,
Irigylem a holtak boldogságát,
Zavartalan, nyugodalmas álmát.

Ha látlak téged édes angyalom,
Szomoruvá változik a dalom,
S minden szava, minden kis betűje,
Elég, hogy a szívem őszetörje.

Ifj. Széll István.

A tébolyodott.

(Guy de Maupassant.)

Gormeili birtokomon laktam, mikor a poroszok betörték. Szomszédom egy asszony volt, aki a sors csapásaitól megtébolyodott. Régen, huszonöt éves korában, az történt vele, hogy egy hónap alatt elvesztette az apját, férjét és újszülött gyermekét.

Mikor a halál egyszer beteszi a lábait a házba, rendesen vissza is tér, mintha már tudná, hol az ajtó.

A szegény fiatal asszony bánatában ágyának dőlt és hat hétig félrebeszélte. E retentő válság után végtelen bágyadság fogta el; nem mozdult, alig evett, csak a szemét higitotta ki néha Valahányszor rá akarták bírni, hogy fölkeljen, úgy sikoltzott, mintha gyilkolnák. Fekve hagyták hát és nem is vették ki az ágyból, csak mikor tisztát adtak rá és megigazították a derekáját.

Egy vén cseléd volt mellette. Olykor megittatta és adott neki egy egy darabka hideg sültet. Mi történhetett e földült lélekben? Nem tudja senki, mert az asszony nem szólt soha. Vajjon a halottakra gondolt? Vagy csak szomorúan álmódott, ha távozott emlékezés nélkül? Avagy megsemmisült gondolata mozdulatlanul vesztetett, mint a holt víz?

Igy feküdt már tizenöt esztendeje, magával jó tehetetlenül. Elkövetkezett a háboru és december elején a poroszok Corneilba is betörték.

Ugy emlékszem mindenre, mintha tegnap történt volna. Csikorgó hideg volt, csontfágyott minden. Én sem birtam mozdulni, kőszvényem a zsályához bilincsel. Csak ablakomból láttam a jövevényeket és hallottam nehéz lépéseik egyforma zaját.

Vonulásuk csak nem akart véget érni. Mind egyformák voltak, mint megannyi fakatona. A tisztük beszállásolták a legényeket a falu lakóihoz.

Rám tizenhatet róttak. Szomszédomnak, a tébolyodott asszonynak tizenkét katonát és egy katonáival is kegyetlen, dühös, góromba vén százados jutott.

Az első napokban nem történt semmi különös. A tisztnek azt mondták, hogy a háziasszony beteg; és a német nem törődött vele. Később azonban bosszantani kezdte őt ez az asszony, akit sohse lát. Faggatni kezdte a házbeliakat, hogy mi leli az urnót. Azt felelték neki, hogy ez a boldogtalan teremtes már tizenöt éve beteg és baját nagy szomorúság okozta. A német nem hitt e beszédnek; azt képzelte, hogy a szegény tébolyodott csupa dachból nem kél föl, mert nem akarja látni a poroszokat, nem akar velük beszélni, nem akar hozzájuk közelédeni.

ez a béke és mikor jut a nemzet megint újabb olyan válság elé, melyből még nehezebb lesz a kibontakozás, mint ma.

Teremtsen a kormány békét erőszakkal, majd meglátjuk, mit szól a most hallgatag nemzet ehhez a békéhez a legközelebbi választásoknál. Jobb technikája volt a Tisza István rendszerének és erősebbek, állandóbbak voltak összekötetései, a nemzet mégis elsöpörte egyetlen megnyilatkozásával, pedig Tisza István lelkét csupán a chlopyi hadiparancs és a megkísérlett klotúr nyomta. Erőszakos törekvésein nem látszott meg az alkotmánytörés helyege nyíltan, nem keserítette el a legkülönbözőbb társadalmi osztályokat, nem izgatta fel maga ellen az egész nemzetet. Mégis elsöpörte a nemzet szava arról a helyről, ahol olyan biztosan hitte magát.

Csak legyen meg a béke, majd meglátjuk, milyen gyümölcsöket terem. Majd meglátjuk, hogy az erőszak gonosz fegyverei fölött milyen ítéletet mond a nemzet, ha az ítélet mondására felszólítják.

Az erkölestelen eszközök használata megbosszulja magát, főleg a nemzetek életében, mert itt nem napok múltán következik el az ítélet, a nemzet hosszú életében lassan érik a tettek gyümölcse, lassan, de következetesen és feltartóztatni semmiféle eszközzel sem lehet.

Megvilágították egész közjogi helyzetünket a lefolyt évek eseményei és a keserű tanúságot ez a nemzedék nem fogja elfelejteni.

Politikai hírek.

— **A vizivárosi pótválasztás.** A november 16 án megejtett II. kerületi választás alkalmával három jelölt küzdött a mandátumért: Dr. Németh Imre függetlenségi, Dr. Lendl Adolf újpárti, és Dr. Lukács György baloldali párti. A jelöltek egyikének sem sikerült abszolút többséget elnyerni s így pótválasztásra került a sor a két legtöbb

szavazatot kapott jelölt: Dr. Németh és Dr. Lukács között. A központi választmány mára tüzte ki a pótválasztás határnapját. Érdekes előzmények után kezdődött meg a mai pótválasztás.

December 16-ika óta folytonos korteszédés színhelye volt a viziváros. A választásból kiesett Lendl pártiakat nagyon elkeserítette az, hogy a függetlenségi párt éppen az utolsó pillanatban állított Dr. Németh Imre, kerületi pártelnök személyében jelöltet s ezáltal meggyőztette azt, hogy nagy fölényrel az új párt bódítsa el magának a kerületet.

Maga Dr. Lendl Adolf is hosszabb hírlapi cikkeiben támadta a II. kerületi függetlenségi pártot, s kijelentette, hogy ő nem vehet gátat annak, ha hívei közül számosan Dr. Lukács Györgyre óhajtanak leadni szavazatukat.

Hogy mi indította dr. Lendl Adolfot ilyen fontos kijelentés hírlapi hangoztatására, szükséges tudni a kerületi viszonyokra vonatkozólag annyit, hogy Lendl szerint a függetlenségi párt emberei alkotják Budapest II. kerületében az ugynevezett helyi klikket. Ezen klikk megtörése már évek óta vív kemény harcokat dr. Lendl Adolf s ennek köszönhető, hogy a második kerület mandátumát, melélt még igazában megmarkolhatta volna, a függetlenségi kiragadták a karmai közül.

Lendl bukása után párhívei abba a szörnyen kényelmetlen helyzetbe jutottak, hogy, ha Némethre szavaznak, a klikk fennmaradását segítik elő, míg a szavazástól való tartózkodás, vagy a Lukácsra való szavazás esetén a gyűlölt és törvénytelennek vallott kormány egyik tagját juttatják mandátumhoz.

A kerületben égő tüzesóvát gr. Batthyányi Tivadarnak, akit a központ küldött ki a kedélyek lecsillapítására, sem sikerült elhamvasztania. Végre is, hogy a nemzeti ellenállás ebben a kerületben két szék között a pad alá ne kerüljön, báró Bánffy Dezső, az újpárt politikai vezére, levelet intézett II. kerületi híveikhez, amelyben a nemzeti ellenállás sikere szempontjából arra kérte őket, hogy szavazataikat dr. Németh Imrére adják le.

Ilyen körülmények között indult meg

ma lanyha és tartózkodó érdeklődés mellett a pótválasztás.

Két szavazatszedő küldöttség működött. A szavazó polgárok nagyon gyéren kerültek az urna elé.

12 órakor a szavazatok aránya ez volt:

Lukács: 286
Németh: 238

Este fél 9 órakor így álltak a szavazatok:

Lukács: 578
Németh: 579

Bár ekkor már Németh Imre egy szavazattal többségben volt, még mindig nem lehetett tudni, hogy melyik jelölt fog győzni. A választási elnök kilenc órakor kützte a zárórát.

Ekkor a szavazatok így álltak:

Németh: 810
Lukács: 650

Most már bizonyossá lett, hogy dr. Németh Imre viszi el a szavazatok többségét.

A záróra elteltével a szavazást befejezték és összeszámolták a szavazatokat. Lásdtek összesen 1755 szavazatot. Ebből dr. Némethre 993, dr. Lukácsra pedig 762 szavazat esett. Eszerint II. kerületi képviselőül dr. Lukács miniszter ellenében 231 szótöbbséggel dr. Németh Imre függetlenségi jelöltet választották meg.

Az eredmény kihirdetését leirhatatlan lelkesedéssel fogadták a függetlenségi választók.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, dec. 7.

Kosliciók körökben most másról sem beszélnek, mint Lukács László dr. volt pénzügyminiszter kibontakozási terveiről. — Lukács László egy provizorikus megoldás gondolatát vetette fel és megnyerte a koalíció több vezéreinek hozzájárulását.

Mégsem biznak azonban e kísérlet sikerében, mert a függetlenségi párt nagyobbik része a leghatározottabban perhorreskál minden olyan kibontakozást, amelyet a koalíció birtokán kívül álló politikus akar létrehozni. Az elégedetlen elemek vezére Polónyi Géza,

A német követelte, hogy a háziasszony fogadja őt. Bevezették hát a beteg szobájában.

— Desség fölgelni, — szólt durva hangon, agarung latni magád.

A tébolyodott csak ránézett bizonytalan, üres pillantásával és nem felelt.

— Szemdelensékt nem türung, folytatta a százados. Ha nem geli föl, jól agaradpul, majd megcsinálung, hogy sédálja.

Az asszony meg se meccant, mintha nem is látná a jövevényt. A német megvetésnek véve azt a nyugodt hallgatást, fölakarta öltöztetni a beteget; de a tébolyodott fivöltözve védekezett. A százados gyorsan fölment a szobába. A szolgáló térdre esett előtte, úgy rimánkodott:

— Nem akar fölkelni, uram, nem akar Bocssásson meg neki, hiszen olyan boldogtalan!

A német tiszt eleinte nem tudta, mi tévő legyen, mert bár dühös volt, még se merte az asszonyt legényeivel kihurooltatni az ágyból. De aztán egyszerre nevetni kezdett és embereinek valamit parancsolt németül.

Nemsokára egy szakasz katona ment ki a házból, derekaljat víve három puskán, mint mikor sebesültet szállítanak. Ezen a megbontatlan ágyon a tébolyodott némán, nyu-

godtan feküdt, nem törődve semmivel, ami körülötte történik, mert nem bolygatták, hogy fölkeljen. Leghátul egy katona női ruhákat vitt a hóna alatt.

A tiszt pedig kezét dörzsölve mondá:

— Majt megládung, hogy nem öltözietel mintyár és nem sédál-e ety giesi.

A menet az imauvillei erdő felé vonult. Két óra múlva a katonák maguk tértek vissza.

A tébolyodott asszonyt nem látták többé. Mit tettek vele? Hova vitték? Nem tudta senki.

A hó éjjel nappal esett, fagyos habszem fedővel takarva be a rónát és az erdőt. A farkasok egész házaink ajtajáig jöttek ordítani.

Nem birtam nyugodni az eltűnt asszony miatt. A porosz hatósághoz folyamodtam, hirt hallani felőle. Egy csöppbe mult, hogy főbe nem löttek.

Elérkezett a tavasz. A megszálló hadsereg elvonult. Szomszédasszonyom háza zárva volt; a kertben dudva verte föl a gyalogutakat. A vén eseléd meghalt a télen. Senki nem gondolt többé a dologgal; csak én tőprengtem rajta szüntelenül.

Mi lett azzal az asszonnyal? Nekivágott az erdőnek? Aztán pártját fogta valaki, kórházba vitte és mi nem tudunk róla?

Nem nyugtatott meg semmi; de az idő lassankint feledést hozott szívembe.

Összel tömérdek sok szalonka volt a vidéken. Kőszvényem egy kicsit békén hagyott, hát elvánszorogtam az erdőig. Már négy-öt hosszú orru madarat löttem, mikor megint elejtettem egyet, mely valami galyakkal teli gödörbe esett. Le kellett másznom, hogy előkerítsem a zsákmányt. A szalonka egy koponya mellett hevert. Tüstént eszembe jutott a tébolyodott asszony és olyat éreztem, mintha mellen csapott volna egy erős ököl. Bizony mások is veszhettek ei az erdőn ama sötét esztendőben: de én magam se tudom miért, biztos voltam benne, hogy ez a koponya azé a szerencsétlen örltő.

És rögtön megértettem, rögtön láttam mindent. Itt hagyták őt a derékalljon, a hideg, elhagyatott erdőségben. És ő fixa ideájához híven, meghalt a hó sűrű, könnyű pehelytakarója alatt, meghalt úgy, hogy a kezét, a lábát se mozdította.

Aztán felfalták a farkasok.

A madarak pedig fészket raktak szét-tépett ágya foszlányaiból.

Én meg csak néztem a koponyát és imádkoztam, hogy fiaink sohse lássanak háborut.

aki napok óta agitál a függetlenségi pártban Lukács László kibontakozási terve ellen.

(Koalíciós hang a kibontakozásról.)

Egy koalíciós politikus mondotta a sorok írójának, hogy Lukács László kísérletezését bármilyen komoly oldalról is jön a kezdeményezés, nem lehet bizalommal fogadni. Semmi olyan megoldás, amely nem gyökeres és végleges természetű, nem megoldás. — A harenak most csak egy iránya lehet: vagy a koalíció ellen, vagy a koalíció mellett. Már pedig Lukács László paktumféléit akart kötni. Végül pedig mindezekről eltekintve, lári fári minden tervelés. A megoldást elkészítették Bécsben. A király hozzájárult a miniszterelnök előterjesztéséhez és bizonyára csak önmagukat akarják bátorítani azok, akik a kormány bukásáról szóló híreket terjesztik.

A koalíciós politikus a nyilatkozata jellemzi a szövetséges ellenzék hangulatát. — Ennek dacára a kuliszák mögött még mindig folynak a tárgyalások. Ma délelőtt is többen látogatták meg a Lukácsfürdőben Kossuth Ferencet, aki jobban érzi magát.

(Pestvármegye székházán.)

Ma is teljes csend uralkodik. Semmi esemény nem történt. A tisztviselők rendszeresen folytatják a munkájukat, de nem referálnak sem Laszberg grófnak, sem Römernek. Minden pillanatban várják felfüggesztésüket, ez azonban délig nem történt meg. Ma már a rendőri készenlét is kisebb. 25 rendőr helyett 14 teljesít szolgálatot.

(Kossuth Ferenc nyilatkozata.)

Kossuth Ferencet ma megkérdezték, hogy mi igaz azon kompromisszum hírekből, amelyeket a lapok napról-napra korpoltálnak? Kossuth Ferenc kijelentette, hogy *valótlanok azon kombinációk*, amelyeket különböző lapok Lukács Lászlónak nála tett látogatásához fűznek. *Lukács László öt csupán saját iniciatívájából kereste fel.*

A beszélgetés során szóba került az az eshetőség is, hogy a kormány december 19-én feloszlatja a Házat. Erre nézve Kossuth kijelentette, hogy nem hiszi, hogy december 19-én már sor kerüljön a Ház feloszlatására. Inkább hihető az a szituáció, hogy a Házat hosszabb időre megint elnapolják.

(Csanádmegye ellenáll.)

Makóról táviratozza tudósítónk, hogy Csanádmegye mai közgyűlésén kimondta, hogy az új főispánt törvényesen kinevezettnek nem ismeri el, s nem installálja.

(Pongrác főispán és a tisztviselők.)

Kassáról táviratozzák, hogy a belügyminiszter felhatalmazta Pongrác főispánt, hogy a tisztviselők felett közvetlenül rendelkezék és az engedetlenkedőket függesztsze fel.

(A makói zavargások.)

Horvay alispán felhívta Daróczy rendőrkapitányt, hogy az utcai zavargásokra kivezényelt rendőröket, akik a közönséget ok nélkül izgatják, vonja vissza. Daróczy ezt megtagadta, mire az alispán azonnal felfüggesztette.

Hajdúvármegye ellenáll.

Általános választó-jog.

Megyei közgyűlés.

(Saját tudósítónktól)

— dec. 7.

Mindazoknak, akik abban a szent meggyőződésben élnek, hogy Hajdúvármegye, — a szabadhajduk hazája, — soha sem plántálhatja be lakói szívébe a hazafiatlanság sötét hajlamu érzését, boldog megnyugtatóul szolgálhat a ma délelőtt lefolyt megyei közgyűlés. Izzóbb, hazafiaságtól ragyogóbb hangulatban még nem igen szálltak sikra az alkotmány védelméért, mint éppen ma, Hajdúvármegye közgyűlési termében. A vén, szüette padok megrengtek a hatalmas, lelkes éjenniadalomtól s a csupasz, évtizedes falak kéjes örömmel visszhangozták a lelkesedés, erős, bátor hang hullámain.

A közgyűlés egyhangulag kimondotta, hogy a kormány második megsemmisítő rendeletére sem adja be a derekát, hanem fenntartja előbbi alkotmányvédő határozatait.

A közgyűlés első tárgyához kapcsolódott ez a hazafias szellemű határozat. Miu támmeg az általános választó-jog kérdésében is határozattá formálódtak az indítványok, a közgyűlési terem lassacskán kiürült úgy annyira, hogy a megyei ügyek tárgyalásánál alig tartózkodott benn 10—15 megyebizottsági tag.

Részletes tudósításunk alább számol be a közgyűlésről:

(Hazafias határozat.)

Weszprémy Zoltán alispánhelyettes, főjegyző pontosan 9 órakor nyitotta a közgyűlést és meleg szavakkal üdvözölte a szép számban megjelent bizottsági tagokat. Bejelentte, hogy Domahidy Elemér főispán lemondott és így nem elnököl ma, tehát az elispán választás elmarad. Végül kéri a bizottsági tagokat, hogy ma, amikor még a levegő is tele van puskaporról, méltósággal és higgadsággal tárgyalják a politikai természetű tárgyakat.

Jánosi Zoltán napirendváltoztatást indítványoz, amelyet elfogadtak. A felolvasott alispáni jelentést tudomásul vették.

Pákozdy Sándor tb. főjegyző felolvasta a belügyminiszter leiratát, amelyben a vármegyének az ellenállást kimondó határozatait megsemmisítő, rendelete végrehajtását követelés az alispánt a megsemmisítő rendeleteinek feltétlen végrehajtására utasítja.

Az állandó választmány javaslata az, hogy a vármegye ragaszkodjék előbbi határozataihoz, megfélemlíteni ne engedje magát, tisztviselőit a megye határozatának végrehajtására utasítsa, tisztviselőit felfüggesztésük idejére kártalanítsa. (Viharos éjenzés.)

Lengyel Imre figyelmezteti a közgyűlést, hogy a másodszori megsemmisítő rendeletet végre kell hajtani. Itt semmiféle magyarázat nem ér semmit. Az önként fizetett adókat és ujoncokat el kell fogadni.

Jánosi Zoltán bizonyítja, hogy a helyzet ma más. Felelős kormány nincs, a többség jogait kijátsza, tehát a törvényhátságának védekezni kell. Esztergomvármegye példáját nem követheti Hajdúvármegye, mert Esztergom a papok megyéje. Jánosi Zoltán azzal fejezi be beszédét, hogy az állandó választmány javaslatát egyhangulag fogadják el.

Soltész László és Rásó Gyula nyug. alispán felszólalása után Brassay Károly a megye becsületi ügyének tekinti, hogy Boesay ivadékaik kitarisanak eddigi határozataik mellett. (Éljenzés.)

U. Szabó Lajos dr. az „arany bulla” 37 cikkulára hivatkozik.

— De hiszen csak 31 pontból áll az arany bulla! — szól közbe óriási derűtlenség közben Jánosi.

Kálmán Lajos felemlíti, hogy 300 év előtt Boesay nem egyezett ki Béccsel, ne egyezzünk mi se ki most. (Éljenzés.)

Jánosi Zoltán ismételtén felszólal és kijelenti, hogy a volt alispánnak azt a tényét, hogy lemondott, nem tekinti hazafias ténynek, mert 5 kitért a nagy küzdelem elől, amelyet különben sem helyezett soha. A terrorizmus vádját visszautasítja. Az állandó választmány javaslatát fogadja el.

Iszonyu zajban rendelte el a szavazást az elnök. Az állandó választmány javaslatát óriási többséggel elfogadták.

Az állami javadalmazás megvonásáról szóló rendeletek tárgyalása következett. Az állandó választmány Kovács Gyula és Jánosi Zoltán indítványára javasolja, hogy a kincstár ellen a vármegye indítson pert. Egyhangulag elfogadták és tudomásul vették, hogy a tisztviselők fizetésének fedezésére 50.000 koronát vettek föl.

Tudomásul vették a baptista vallásfelekezet elismerése tárgyában érkezett vallás és közoktatási körrendeletet.

(Nem kell az államsegély.)

Ezután a Boesay-szoborra utalványozott 4000 korona államsegély ügye került tárgyalásra. Jánosi Zoltán indítványozza, hogy a törvénytelen kormánytól ne fogadják el a Boesay-szoborra az államsegélyt. Rásó Gyula elfogadja a segélyt. Brassay Károly tüzes beszédben még tovább megy Jánosinál is. Nem akarja megbecsületleníteni a Boesay emléket az alkotmánytipró, törvényellenes kormány adományával. Kovács Gyula és Czegléd Mihály tiszti ügyész felszólalása után az állandó választmány javaslatát leszavazták és a 4000 koronát nem fogadják el.

(Bizottsági tagok.)

Ezután titkos szavazás útján a közigazgatási bizottságba 5 tagot 2 évi, 2 tagot 1 évi megbizatással, — a központi választmányba pedig két tagot választottak. A közigazgatási bizottságba megválasztottak 2 évi megbizatással Kovács Gyula, Weszprémy István, Kiss Ferenc, Kömmerling János, Padrah Sándor, 1 évi megbizatással Rásó Gyula és Brassay Károly, a központi választmányba pedig Kömmerling János és Rásó Gyula. A közegészségügyi bizottság tagjai lettek: Somosy Béla, Csóhány László, Nábráczky István, Fekete Sándor, Orosz Sándor, Nemes Zoltán, Weszprémy István, dr. Dömötör József, Kovács Gyula, Kiss Ferenc és Veres Géza. Az állandó választmányba Rásó Gyula ny. alispánnal szemben Jánosi Zoltánt választották meg.

(Főispán és alispán.)

Együttesen tárgyalták ezután a képviselőház június 21-iki határozatát és a társ-törvényhatóságoknak a nemzeti ellenállás ügyében hozott határozatait. Az új főispánnal szemben elfogalando álláspont dolgában a osikmegyei határozatot, t. i. hogy az esküt a főispántól nem veszi ki, a tisztviselőknek megtiltja, hogy neki engedelmesséjének, a közgyűlési termet és főispáni lakást lepecsételi, azzal egészíti ki Jánosi Zoltán, hogy az új főispánnal szemben az alispán vegye igénybe a karhatalmat és a megyeházára való főispáni betörést karhatalommal akadályozza meg. Weszprémy István ellenzi Jánosi indítványát, mert ez már a passzív ellenállásról való lépést jelentené, t. i. erőszakot alkalmaznának erőszakkal szemben. Jánosi fentartja indítványát, mert a törvény értelmében joga van a karhatalmat igénybe venni az alispánnak. — Czegléd Mihály tiszti ügyész szerint is joga van a karhatalmat igénybe venni az alispánnak, de nem fog a katonaság engedelmesséjének, mert a kormány ellenzék rendelkeztetést fog adni. Weszprémy István rövid felszólalása után Brassay Károly pártolta Jánosi indítványát.

Az elnök Weszprémy Zoltán alispán helyettes erre kijelentette, hogy bármit határozzon a közgyűlés, ő ezt az utasítást

nem fogadja el és a karhatalmat igénybe nem veszi, miután úgy sem bocsájtának rendelkezésére Kéri, hogy indítsák meg elene a fegyelmi vizsgálatot, függeszték fel, mozdítsák el állásától, de ő az esetleges utasítást nem fogadhatja el. Jánosi Zoltán fentartja indítványát és a közgyűlés 31 szóval 30 ellenében a Jánosi indítványát fogadta el.

Jánosi Zoltán indítványozza, hogy a vármegye tegyen bünvádi feljelentést a kormány tagjai ellen. Az állandó választmány ezzel szemben napirendretérést indítványoz. Jánosi hosszasan indokolja indítványát Wessprémy István ellenzi a Jánosi indítványát, Czeglédy Mihály főügyész szintén. Jánosi fentartja indítványát, amelyet a közgyűlés 28 szavazattal 17 ellen elfogadott.

(Az általános szavazati-jog)

Az általános titkos és egyenlő választói jog ügyében a komáromi és nagyváradai átiratok mellett Jánosi Zoltán szólt fel lelkesen, fanatikus tüzzel. Az állandó választmány javaslata ellenében úgy határozott a közgyűlés, hogy az általános szavazati jog során kívül iktatassék törvénybe és ne bizassék annak törvénybe iktatása, mint az állandó választmány javasolta, a törvényhozás böles belátására.

Ezután úgy megürült a terem, hogy alig maradt jelen bizottsági tag. A tárgyszorozat többi pontjait így gyorsan letárgyalták.

Egy órákor már nyoma sem volt annak, hogy közgyűlés volt Hajdúvármegye székházában.

Az ipartestületi előljá- róság ülése.

— dec. 7.

(Saját tudósítónktól) Tegnap délután tartotta az ipartestületi előljárási havi rendezés ülést, melynek ez alkalommal az apró folyó ügyeken kívül több igen fontos tárgya is volt, amelyek közül némelyik hosszasan foglalkoztatta az előljárási és vitát is provokált.

Az ülése, melyen Zelinger Ede ipartestületi elnök elnökölt, 4 órákor vette kezdetét. Jelen voltak: Szávay Gyula iparkamarai titkár, Polgár Zsigmond kerületi iparfelügyelő és Vetéssy Béla iparhatósági kiküldött.

Mint rendszeresen először a tanonccsabadítás történetek meg. Azután a segéd szakrajztanfolyam ügye került szónyegre. — Ugyanis dacára, az ipartestület felhívásának a tanfolyamot igen csekély számmal látogatják a segédek. Az előljárási elhatározta, hogy újabb felhívást intézzen az iparos mesterekhez, hogy segédekkel szólítsák fel a tanfolyamra való beiratkozásra. A segítő asztaltársaság 100 koronát juttatott az ipartestülethez oly célból, hogy azt az elagott, szegény sorsú iparosok segélyezésére fordítsák. A segélyben való részességre tizen jelentették be igényüket, akik között az adományt az előljárási 10—10 koronájával szétosztotta, egyben jegyzőkönyvileg köszönetet szavazott az asztaltársaságnak a jótékony adakozásért.

Az ipartestület évi jelentése körül nézeteltérések merültek fel. Tóth Kálmán ipartestületi titkár ugyanis azt javasolta, hogy a jelentést több példányban adják ki, mint az előző években, hogy az minden iparos birtokában meg legyen. A jelentés kinyomtatásának költségei részben megtérülnek a hirdetések árából, a melyeket az egyes kereskedők és iparosok feladának az abban való közlésére. K. Tóth Sámuel ellene volt a tervnek. Tapasztalásból tudja, hogy az évi jelentést nem igen tanulmányozza senki az iparosok közül, mert a közgyűlésen ugyanis felolvassák és a belefoglaltakat is vita tárgyává teszik és ilyenkor tisztába jön mindenki annak tartalmával. Blaskovics támogatja Tóth Kálmán javaslatát ugyesintén Zelinger Ede is. Az előljárási tehát elfo-

gadta a titkár előterjesztését az évi jelentésre vonatkozólag.

Ezután az ipartestület országos szövetségének belépési felhívásával foglalkozott hosszasan az előljárási. Ennek a szövetségnek, melyet a szeptember hóban Szabadkán megtartott ipartestületi kongresszus alakított meg a hivatása az, hogy az ipartestületekbe szervezkedett iparosok különleges érdekeit előmozdítsa és megvédje. A megalakulás kezdetén mintegy két hónappal ezelőtt a szövetség tudvalevőleg felszólította a debreceni ipartestületet is, belépésre.

Az ipartestület a múlt havi előljárási ülésén behatóan foglalkozott a belépés kérdésével és végül azt határozta, hogy kérdést intéz a szövetség vezetőségéhez, hogy ismeresse körülmenyesen a szövetség céljait és azok megvalósításának módját vagyis működésének tárgyát. A felterjesztett kérdésre a választ az ipartestület az iparosok hivatalos lapjában a „Magyar Ipar”-ban kérte megadni. A szövetség azonban mindeddig nem válaszolt és így az előljárási az elnök indítványára a belépés iránti felhívást az irattárba helyezte.

Az órási szakosztály azzal a javaslattal járul az előljárási elé, hogy a Budapesten most létesült első magyar ingaóra gyár részvénységi társaságot mint kezdő iparvállalatot részesítse az ipartestület támogatásban és jesszezen 5 drb. 20 koronás részvényt. Az előterjesztett javaslat ellen Blaskovics szállt fel, aki határozottan ellenzi, hogy azt elfogadják. Még pedig elsősorban azért, mert az ipartestületnek nincs ilyen, de még ennél fontosabb célra sem főkéje, de azért sem lehet az órási javaslatát elfogadni, mert akkor más kezdő iparvállalatok is jogot formálhatnak ilyen támogatásra, mely így szinte kötelezővé is válna. Blaskovics nézetét osztja Zelinger elnök is.

Indokolja az álláspontját azzal, hogy az órási iparosok maguk sem fejtenek ki valami nagy buzgalmat a vállalat érdekében. A debreceni órási iparosok mindössze 12 részjegyet jegyeztek, ezt is csak nagy nehezen a szakosztályi elnök közbenjárására, aki sorra járta a szakosztályi tagjait és egyenként igyekezett azokat rábírni a gyár pártolására. Dávidházy Kálmán felszólalása után az előljárási kimondotta, hogy erkölcsileg a legnagyobb készséggel, de anyagilag nem támogathatja az ipartestület az ingaóra-gyár vállalatot.

Az iparos tanoncok nappali szakoktatásának életbe léptetésére vonatkozólag az ipartestület felhívására még májusban megígérte az iparos tanonccsoklái felügyelő bizottság, hogy lépéseket fog tenni a városi tanácsnál, ami azonban mindeddig nem történt meg, noha az ipartestület már ezt azóta is megürgette. Az ülésen több panasz merült fel a tanonccsoklák és a felügyelő bizottság vezetőségei ellen, amiért ezt az ügyet elhanyagolják. Az előljárási elhatározta, hogy a felügyelő bizottsági tagokat e tárgyban sürgős intézkedésre szólítja fel.

Végül a tanonc szakegylet ügye került tárgyalás alá. — Az iparos tanoncok között ugyanis országos mozgalom indult meg az iránt, hogy minden városban szakegyletet alakítsanak. Ilyen szakegyletek már vannak is Budapesten, Szegeden, Miskolcon és legutóbb Debrecenben is megalakult. A közművesek szakegyletének helyiségében gyűlnek össze rendszerint a tanoncok és ahelyett, hogy iskolába járnának ott ütik el az időt szociális eszmék fejtegetésével. Az előljárási felhívja a főkapitányt, hogy szüntesse be a tanoncok szakegyletét, melynek fennállása a fiuk erkölcsi megmetelvezését okozná és elvonja a tanulástól való kedvüket.

A műpártoló egyesület képkiallításának céljaira az előljárási átengedte az ipartestület termet.

Az ülése után néhány jelentéktelenebb ügydarab elintézésével véget ért.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— december 7.

Békét regél a fáma,
Minden jobban megyen . . .
Egymás felé a két fél
Egy-egy lépést tegyen.

Romboltak, építéshez
Lásson most már a kar . . .
Szépen derül a napfény,
Ha tombolt nagy vihar.

— A Csokonai kör felolvasó ülése.

A Csokonai kör részéről jelentik nekünk: A Csokonai-kör idei programjához hiven sűrű egymásutánban rendezi felolvasó üléseit. A novemberi megnyitó felolvasó ülést, holnap pénteken d. u. 5 órákor követi a második felolvasó ülése, a melyenjsmét csupán helyi szerzők művei szolgáltatják a műsort. Dr. Csűrös Ferenc ev. ref. gymn. tanár, a régi kollégiumi diákeleiből mutat be érdekes mozaik darabokat. Ezt a komolyabb tárgyú felolvasást novella, majd költemények váltják fel. A novellát Vándor Iván, ez e tehetséges ifju írta, a ki ezt az alkalmat választotta, hogy a nagyközönség elé lépjen, költeményeket pedig Szávay Gyula ad elő, a ki országszerte ünnepeit költő, de a kit mégis itthon Debrecenben becsülnék és szeretnek legjobban. A felolvasó ülése a kollégium disztermében lesz délután 5 órákor. A felolvasó ülést az ev. ref. Kollégium nagy tanácstermében tartják. Belépti díj nem tagok részére 1 kor. diákjegy 20 fillér.

— Kereskedői és iparosok figyelmébe. A debreceni keresk. és iparkamara hivatalos közleményei Eladásra bejelentett faanyagok kimutatása. Az 1906. évre bejelentett faanyagok részletes kimutatását a földmívelésügyi miniszter egy süzében kiadta. Az érdekelt fakereskedők, erdőkihasználók tájékozást szerezhetnek a kereskedelmi és iparkamara hivatalában. A „Magyar Vaskereskedők Országos Egyesülete” Budapestu 1906. évi május 19. július 2 ig a városligeti iparcsarnokban országos vas és témpipari kiállítást rendez. A kiállítás célja a vaskereskedőknek bemutatni a magyar vas és témpipar termelését mindazon cikkekből, melyek a vaskereskedelemben forgalomban vannak. A kiállítás a szokásos éremekkel és díjazásokkal nem lesz egybekötve. Mindazonáltal öt, egyelőre egyenként 500 koronában megállapított díj tüzetik ki olyan új cikkek részére, melyek nagyobb forgalmi vaskereskedelmi cikkekkel fejlelhetnek és amelyek legfőképpen 1905. év november hó 1-je óta vannak forgalomban Ezen díjakat egy később összeállítandó jury fogja odaítélni. A kiállításnak lesz egy u. n. negatív csoportja is olyan vasáru cikkek részére, melyek Magyarországon egyáltalán nem készülnek. Ennek a kiállításnak célja iparosainkat tájékoztatni a szakba vágó cikkek külföldi importjáról és gyárainkat buzdítani ezeknek itthon való gyártására, A gyakorlati értékkel kinálkozó, hasznos szakkiállításra felhívjuk az érdekeltek figyelmét. Bővebb tájékoztatást nyer a kereskedelmi és iparkamara hivatalától és közvetlen a főnt jelzett Egyesülettől. — Olom eladás. A fémtobók 1906. évi lágylóom termelése december 30-án Selmebányán kerül eladásra. A pályázni kívánók ajánlataikat 10 százalékos bírálatpénzzel együtt a selmeci kerületi főpénztárhoz küldjék be.

— A téli képkiallítás. A debreceni műpártoló egyesület a sok vízontagság után végre azon helyzetben van, hogy a kiállítást mégis megtarthassa a tárlatot, a Simonffy utcai városi bérház második emeletén levő ipartestület disztermében hétfőn délután nagy ünnepek között megnyitja. A képek — körülbelül 300 — a mai napon érkeznek meg

Budapestről s ugyancsak a mai nap folyamán kezdetét veszi az állványok felállításása. A rendező bizottság élén Bosznay István, s Bakos Tibor jeles festőművészekkel — lázasan dolgozik, hogy a művészi képeket remek környezetben s művészi elrendezésben mutathassa be s mindent elkövet arra nézve, hogy a tárlat minden tekintetben kiváló legyen. A képek kisorsolása az egyes tagjai között a jövő hét végéig tartatik meg. Maga a tárlat körülbelül 10 napig lesz nyitva. A tárlat iránt városszerte nagy az érdeklődés s így az anyagi eredmény sem fog remélhetőleg mögötte maradni az erkölcsi sikernek.

x Papa! Mama! baba! Mentze.

— **Meghívás.** A „Petőfi Dalkör“ e hó 14-én, csütörtökön a Margit-fürdő dísztermében a március 15-iki alap-javára szavalat és táncal egybekötött dal és zene estélyt rendez. Az estély kezdete pontban 8 órakor. Belépési díjak: Személyenként 2 kor. Családjegy 3 személyre 4 korona. Az estély műsora: 1. Nyitány. Magyar Testvérek zenekarától. 2. Bárd. Silbertől. Eladja a dalkör. 3. Komoly szavalat. Szavalja ifj. Kardos Géza gyógyszerész ur. 4. Népdalok. Előadja a dalkör. 5. Vig szavalat. Szavalja Lippe Árpád joghallgató ur. 6. A veteránok. Tréfás induló Szentirmay Elemértől. Előadja a dalkör. A műsor befejezése után tetszés szerinti étkezés és tánc következik.

— **Rászédett fiu.** Furfangos módon kiesztelt család áldozata lett tegnap a főtéri Benyás Emil óg Varga Sándor nevű tanonca. A fiu a délelőtti órákban gazdája megbízásából a főpostán járt, ahol megszállította egy urias kinézésű fiatal ember, hogy tegyen neki egy kis szolgálatot, menjen el az Arany János utca 21. szám alá. Ott lakik neki valami Horváth Ferenc nevű jó ismerőse, akitől egy arany órát kellene elhoznia. Nem kívánja ingyen a fáradságát ad neki két koronát. A fiu szabadkozott, de a bőkezű idegen erre 5 koronát ígért neki, s a fényes honoráriumért már hajlandó volt a megbízatást elvállalni a gyerek. Ekkor azonban az idegen gondolkoni látszott a dolog felett, végül pedig azzal állott elő, hogy az értékes arany órát mégsem bízhatja rá az inasra, akit nem ismer. Varga Sándor erre átadta biztosítékul a gazdája által részben 30 koronát, melyet a postán fel kellett volna adnia. Azután elment az Arany János utcába. De bizony hiába kereste, nem találta a bizonyos Horváth Ferencet, akitől az arany órát el kellett volna vinnie. A 21. szám alatt nem lakik, de hírért sem hallották. A gyerek rosszat sejtve visszatért a postára, ahol a megbízójának kellett volna várnia. — Csakhogy az már akkorra elinált, mert hát közönséges család volt, aki a szegény fiut rutul rászédte. A rendőrség most nyomozza a furfangos alakot.

— **Iró és dohányzó készletek, gertya és gyufatartók, (aufsatzok) díszalak rendkívül olcsó árak mellett Mentze áruházában.**

— **Isten tisztelet.** Mária szeplőtelen fogantatása ünnepén a róm. kath. templomban az istentiszteletek a következő sorrendben tartatnak: Reggel 6 órakor Rorate: végzi Kampell József. 7 órakor miséznek: Dr. Kovács István. A 8 órai szent misét a főgimnáziumi ifjuság részére egyik kegyesrendi tanár végzi. 9 órakor az ünnepi nagymisét Dr. Wolafka Nándor v. püspök prépost plébános végzi segédlettel, utána ugyanó prédikál. Háromnegyed 11 kor a Svetits-zárda ez elemi iskolák növendékei jönnek szentmisére, melyet Molnár Kálmán Dezső h. igazgató mond. Fél 12 kor Nyári Ignác miséznek. Délután 3 órakor Iytánia.

— **Karácsonyi vásár** e hó 10-én vasárnapon délelőtti 10 órakor a „Bikában“ megnyílik. Ezen jótékony célú vásár iránt városszerte igen nagy az érdeklődés és pedig jogosan. Volt alkalmunk ugyanis az árak olcsóságáról s a tárgyak sokoldalúságáról s a gyakorlati oldalról meggyőződni. Kereskedőink is serényen készülnek, hogy a vásárból részüket kivegyék, — úgy, hogy mindenkinek melegen ajánljuk, hogy a vásárt felkeresni se ne mulassza. A megnyitás napján vasár-

nap d. e. katonai zenekar fog hangversenyt rendezni, délután 4 órakor folytatás. A vásár érdekes részleteire különben a közönség érdekében még visszatérünk, mert meggyőződéssünk, hogy ily jutányosan ritka alkalommal lehet vásárolni.

— **Adakozás a szűkölködő családnak.** Végső szüksége által kényszerítve nagy nyomorúságában fordult lapunk utján néhány nappal ezelőtt a közönség jóindulatához Fejes Jánosné egy sorsüldözött szegény asszony, aki a legnagyobb nélkülözések közt patte tengődik hat apró gyermekével. — Mintegy két hóval ezelőtt történt, hogy Fejes János debreceni ács munkást végzetes baleset érte. — Az ungvári állomáson a vonat elütötte és levágta a bal lába fejét. A szerencsétlen munkaképtelenné vált ember az ungvári kórházban fekszik súlyos sérülésével, míg családja itthon kenyérkereső nélkül nélkülözésektől gyötörtetve a nyomorral küzd. Az asszony nem vállalhat munkát, mert hozzá van láncolva gyermekeihez, akik immár a folytonos nyomorúságban megbetegedtek. A legkisebb gyermek egy másfél éves kis lány most tüdőgyulladásba esett és a szegény anya el nem mozdulhat az apróság ágyától. — Ilyen körülmények között pusztán a jó emberek könyörületeire van utalva a szűkölködő család, melynek kétségbeesett helyzetét előbbi felhívásunkra a közönség köréből kegyes szívvel enyhíteni igyekeztek: Harsányi István asztalos 10 korona, özv. Sasztina Lajosné urasszony, Harangozó Mihály ácsmester 4—4 korona, Darvas Nándorné urasszony, Nt. Csiky Lajos tanár ur szakácsnéja 1—1 korona adományokkal. — A nemeslelkű adakozóknak tolmácsoljuk a szerencsétlen család hála köszönetét. — További adakozásokat is kérjük egyenesen Fejes Jánosnéhoz Csapó utca 9. sz. juttatni.

— **Függetlenségi bál.** A debreceni függetlenségi es 48-as párt 1906. évi január hó 6-án, szombaton az „Arany-Bika“ szálló dísztermében zártkörű táncvigalmat rendez. Kezdeté este pontosan nyolc órakor. Belépési díj személyenként 2 korona. Felülfizetéseket hírlapilag nyugtázzunk. Jézusi ételek és italokról gondoskodva lesz. Jegyek előre válthatók a „Függetlenségi kör“ helyiségében és a táncvigalom napján este a pénztárnál.

— **Tolvaj cseléd.** Keleti Ármia Simouffy utca 19. szám alatti lakosnál szolgált Boros Erzsébet cseléd leány, de mert szereti a változatosságot, tegnap meglepett. Előbb azonban kilopta a szekrényből cselédkönyvét, melyet gazdájának 16 korona pénzzel és három kiló szappanjával együtt magával vitt. A rendőrség keresi a tolvaj leányt.

— **A debreceni zenede felső osztályu növendékei haladásának bemutatása** végett egyleti helyiségében e hó 10-én vasárnap magyar zeneszerzők műveiből összeállított műsorral hangversenyt rendez. Műsor: 1. Lavotta R. Valse menuet. Előadja: a zenede vonós zenekara. Tanár: Fűrési József. 2. Liszt F. VIII. magyar rhapsodia. Előadja: Darvas Alice (Zongora tanszak kiművelési tanfolyam I. o.) Tanár: Brück Gyula. 3. Hubay J. Csárda jelenetek. 5. sz. Hüllámzó Balaton. Előadja: Fábrián Margit (Hegedű tanszak kiművelési tanfolyam II. o.) Tanár: Fűrési József. 4. Goldmark K. A falusi lakadalom symphoniából a szenerád. Két zongorára alkalmazta Singer O. tó. Előadják: Popoch Margit és Domanczyk Éta (Zongora tanszak kiművelési tanfolyam II. o.) Tanár: W. Domanczyk M. 5. Farkas Ö. Első vonós negyes. C. moll. Andante cantabile. Allegretto scherzando. Előadják Darvas György (hegedű), Fábrián Margit (hegedű), Podolsky Margit (mely hegedű) és Hajdu István (gordonka) Tanár: Fűrési József. 6. Polonyi E. 17. mű. Hangverseny Polonaise. Előadja: Domanczyk Éta (Zongora tanszak kiművelési tanfolyam II. o.) Tanár: W. Domanczyk M. 7. Popper D. 11. mű. Mazurka. G. moll. 24. mű. Gordonka verseny. Andante. Előadja: Hajdu István (Gordonka tanszak VI. o.) Tanár: Fűrési Samu. 8. Zimay L. 27. mű. 1. sz. Isten veled. 9. Wuching K. D. 56. mű. Pacsirta dal. Előadja: a zenede vegyes zenekara. — A 4. szám után 5 peronyi szünet. A műsor egyes számainak előadása alatt az ajtók zárva

tartatnak. — Helyárok: az 5. első széksorban számozatlan ülőhely ára 50 fillér, a többi sorokban ülőhely 20 fillér. E csekély díj a rend főtartása s a célszerűség szempontjából vétetik s a bevétel a tanári segélyalap javára fordítatik. Pénztárnyitás 6 és fél órakor. Kezdeté este 7 fél órakor pontban.

— **Elopott tajtékpipa.** Koldulás ürügye alatt szokott megfordulni egyes helyeken Szöke Sándor közismert csavargó, de tulajdonképpen tolvajlái szándék vezérlé. A jeles alak ellen tegnap feljelentést tett a rendőrségen ifj. Kalászi Márton Kasza utcai lakos, akinek ellopta 25 korona értékű tajtékpipáját. A rendőrség nyomozza a tolvaj csavargót.

— **x Érdekes nyilvános árverés lesz** f. évi december hó 18-án délután 3 órakor a kir. törvényszék árverési termében. A Piac-utca 50 számú ház a Szent-Anna utca sarkán, mely özv. Mentze Henrikné és az ág. ev. egyház tulajdonát képezi: kerül önkéntes nyilvános árverés alá.

— **x LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dt. Ujfalu-sz. h. Alkalmos fényképfelállítás a műterem kapubejárataánál levő lakásban.

— **x Británia angol új ezüst dísz tárgyak** ma a legdivatosabbak, mesés nagy választék Mentze áruházában.

— **x Nincs többé hajhullás.** Kipróbált legjobb szesz hajhullás ellen az Izis hajszesz Két-három heti használat után a legerősebb hajhullás tökéletesen megszűnik. — Olcsósága miatt mindenképpen használhatja Ára csak egy korona. Kapható használati utasítással Debrecenben Szilcz Ferenc gyógyszer-tárában, Piac-utcan.

— **x Még az ajándékot sem fogadják szívesen, ha az nem Mentze Heurik ujdonságok áruházából Piac-utca 50 Szent Anna-utca sarkáról való.** Mert mindenki tudja már, hogy Mentzénél csak szép, jó és olcsó ujdonságokat lehet venni.

— **Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.**

SZÍNHÁZ.

MŰSOR.

Péntek, dec. 8.: „Takarodó“ dráma. (A) Szombat, de. 9.: „Közönyt-Közönyt“ színmű. (B)

* **Szegény Jonathán.** Trip Jonathán szomorú és vig esete Millöcker bájos zenéjével együtt mulattatta ma a szép számú közönséget, amely a színházat felkereste. Az előadásról feuntartjuk múltkor elmondott véleményünket azzal a csekély változtatással, hogy ma jobban gördült a cselekmény és így hatásosabbat produkálhatott az ensemble. Főtí Frida bájos Molly volt, Békfi pompás hangú és játéku Vandergoold.

* **A színházi iroda hírei.** Közönyt-közönyt. Ezenek a darabnak a magyar színészet multjában jelentősége van. A nemzetközi színészkiállítás alkalmával több magyar színész játszott a darabban Bécsben s ezek közt Zilahy Gyula, a ki nagy sikert aratott benne s a nagyművész Lovinszky a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott művészi alakításáról. Szombaton kerül színre ez a klasszikus vigjáték, melynek szereposztása a következő: Barcelona örökös grófia — Deassy Alfréd. Diana — J. Csáder Irén. Cinthia — Almássy Lola. Tenissa — Polgár Ilona. Carlos — Szakács Andor. Bearne hercege — Ternyei Lajos. Don Gaszon — Krasznay Ernő Polilla — Zilahy Gyula. Laura — Szabó Irma. — Csöppség. Dr. Fényes Samu vigjátékából, melyet a fővárosi sajtó nagyra

megszalt, serényen folynak a próbák. A darab bemutatás előadása, melynek szerepei a legjobb kezekben vannak vasárnap este lesz: Dengelegi — Szakács Andor. Cséppség — Szabó Irma. Gajdosné — Arday Ida. Ambro — Zilahy Gyula. Mártha — Markovits Margit. Sára — Szakácsné. Lenci — Deessy Alfréd. — A Bolygó Görög c. operettből ma tartatott meg az első színpadi próba.

TÁVIRATOK.

Agyonverte a feleségét.

Paks, dec. 6. Dunaszentgyörgyön Vince Ferenc baltával agyonvágta feleségét és anyósát, azután kimenekült a rétre és ott egy késsel agyonszurta önmagát. Tettének oka családi viszály volt.

A posta-sztrájk.

Berlin, dec. 7. Az oroszországi posta- és táviróosztályok sztrájkja egyre tart. A sztrájkolók azt hiszik, hogy követeléseiknek tartós sztrájkjal érvényt szereznek. Witte kész teljesíteni a sztrájkolók kívánságait. Egyedüli akadály Durnovo. A posta — a mennyire a korlátolt számú személyzet engedni — 200 önkéntesen jelentkezett ember segítségével ellátja a szolgálatot. A város utcáin éjjel és nappal lovas őrszolgálat cirkálnak. Egyébként a város képe normális. A gyári munkások között mindinkább erősödik az a törekvés, hogy megszabaduljanak eddigi vezetőiktől és maguk intézzék el ügyüket. A tegnapi munkásgyűlésen a szociáldemokraták nem voltak jelen. A munkások újra Gapon körül csoportosulnak. Gapon hívei tegnap gyűlést tartottak, a melyen elhatározták, hogy az okt. 30-iki manifesztum alapján a bezárt munkásklubok megnyitását és a Gapon ellen folyamatba tett bírói eljárás megszüntetését kérik. A posta- és táviró hivatalnokok egyesülete elhatározta, hogy a sztrájkot folytatja.

Agyonlőtt hadügyminiszter.

Pétervár, dec. 7. Péterváron újra előveti árnyékát a néhány hétig szunyadozott anarchia. A népszabadság hívei titokban készítik a talajt eszméik győzelmére. Addig, amíg egyszerre kelhet fel erőszakos álmából az egész nemzet, puskával és gyilokkal dolgoznak azok ellen, akik a népszabadságnak esküdt ellenségei. Egy pétervári távirat ma azt hozza hírül, hogy a forradalmi szövetség egyik nőtagja agyonlőtte Szakarow tábornok volt hadügyminisztert. Szakarow hadügyminisztersége alatt, s azóta is, mint tényleges államnyu tábornok egyik legvehemens ellenzője volt annak, hogy a nép jogokat kapjon. A cár elnöklete alatt tartott titkos tanácskozásokon mindig azzal érvelt a népjogok ellen, hogy azok végeredményükben atyuska szuverén hatalmát lennének hivatva illusztrálni tenni. A cár sokban hallgatott régi, hü embere tanácsára. Ezt tudták jól a forradalmi szövetség tagjai, s érezték, hogy Szakarow másvilágra küldésével talán legnagyobb ellenségük távozik ebből az árnyékvilágból.

Bár a pétervári rendőrség mindent elkövetett, hogy a gyilkost letartóztassa, azt eddig kikutatniok nem sikerült.

Szakarow meggyilkolásának hírére a forradalmisták ujjongó örömeiknek adták kifejezést.

Nem lehetetlen, hogy e gyilkosság nyomán újra teljes akcióba kezd a forradalmi szövetség.

Budapesti gabonatársaság.

(Déli árszám.)

Budapest, dec. 7.

Buzakinálát mérsékelt, vételkud javult. Szilárdt irányzat mellett 24,000 métermázsa került forgalomba 5 fillérel drágább áron. Egyébb gabonanevek változatlanok. — Idő: boros.

Buza áprilire	17.22—24.
Buza októberre	16.76—78.
Rozs áprilire	14.20—22.
Zab áprilire	14.36—38.
Tengeri májusra	13.76—78.
Repe 1906. augusztusra	26.50—70.

Törvényszék.

§ A három sámsoni legény. Piroska Sándor, Bujdosó Gábor és Agárdy István ügyben, akik verekedés közben agyonütötték Szőke Sándor falujukbeli siketnéma legénytársukat, ma fejezte be az esküdőbíróaság a tárgyalást. Az esküdtek verdiktje alapján a törvényszék Piroska Sándort és Bujdosó Gábort 9—9 havi börtönrre és Agárdy Istvánt 5 havi fogházra ítélte.

Szerkesztői-posta.

P. G. A „házatlan bitangok“ kifejezését soha senki nem alkalmazta a magyar munkásokra. Ennek a „szálló igének“ más a története. Széll Kálmán miniszterelnök ugyanis — mintegy három évvel ezelőtt tanácskozást hívott egybe a munkajólétet illető intézkedések ügyében. Megjelent ezen a nemzetközies két vezetője is, a kik tanácskozásközben meglebe és durván támadták az ellenzékét. E tárgyban interpellációt intéztek Széllhez, a ki felelt és válaszában főlemlítette és munkáskirak mordolta az illetőket. — Ekkor kiáltotta közbe Ugron Gábor, hogy „Azok nem munkások!“ Bartha Miklós pedig ezt: „Házatlan bitangok!“ Tehát ők is két oly egyénre értették mondásukat, a kiket nem tekintettek munkásoknak.

G. F. Nem közölhetjük. Még a verstannal sincs tisztában!

„Itt élned halnod kell!“

— Regény. —

Írta: Inotay Béla. 71.

IX.

Himnusz.

— Elza . . . édes jó Elza!

Megragadja egykor anyjira szeretett, hü barátinjének kezét és percekig nem juthat a szóhoz.

— Közös ösmerősünk, Aladárhoz közel életem. A delegátus ur elmondta teljes életpályáját. Ugy értettem beszédét, hogy élete dicsőségben gazdag és boldogságban sincs hiánya; örvendek, hogy a földi lét e két javát elérte.

— Híres színész vagyok s a férjem is kiváló ember. És ön, kedves Elza?

— Tudja asszonyom, hogy én makacs fajtaból születtem. Szegény vénleány maradtam és nem is leszek egyéb soha. Hü vagyok önmagamhoz.

— Ön pedig mindenkihez hűtlen? ugy-e Elza?

— Ezt a megjegyzést nem akarom tenni. A művész természeteknek megbocsátjuk, ha kiveszik magukat a mi szabályaink alól. Mért tennék önnek szerephányásokat épen én, hiszen én szenvedtem miatta.

— Elza, én meg voltam győződve, hogy Jerővel előbb-utóbb megértik egymást. Mily szerencsétlenség, hogy ön nem lett Jerő neje!

— Nem ismer bennünket. Különben már másodszor utalványoztak ki nekem azt

a szegény jó embert. Persze azok, a kik oly kevéssé ismernek bennünket. Ő szentelt fájdalomról nem mondana le széles e világot; úgy szólván ebből él. Ugyan miről írni dalait, ha szerencsétlenségére megviganalódnék egyszer ez életben? Én pedig ugyan nem kárpótolnám semmivel a káros ment poézisért! Azonban én is inkább anyja, nővére lennék, mint neje; a Serénkéből elég volt egy sütet.

— Ön tehát boldog?

— Ugy a magam módja szerint. A lapokból olvasom, milyen közigazgatási „disznóságokat“ követett el főispán ur (pardon, így írják a lapok); olvasom, mennyit sikasztottak a jegyzői, meg hogy a választások terén is milyen törvényteleniségekkel szerzett érdemeit és mellesleg mondván, tudom, hogy a lapok igazat beszéltek. Nem is lehetett a dolgot tovább tünni. Eszkeles bárók — tudja, hogy zsidó baronesse a neje — aztán kieszközltek, hogy nem lefelé, hanem fölfelé bukott, állomatkárnak. — Jobb volt össze nem kerülnünk. Azt hiszem, nem boldogultam volna a főispán ural és így előbb-utóbb válópör következett volna be. — Így pedig elszádkodunk ott-hon Zeófi márával s néha-néha nagyokat utazom. — Ennyi az egész. Egyszer az élet nagy utazása is véget ér, akkor majd meglátjuk, ki utazott kényelmesebben, ki jár jobb úton. — Apropos! Legyen nyugodt a Zvolenszky bácsi sírja fölül. En gondozatom. Van emlékköve s a virág sem hiányzik róla.

— Lássá, lássa, ehhez a sírhoz is hűtlen lettem. Miért nem szól Jerő?

(Folyt. köv.)

Városi Színház.

Bérlet 61. szám. (A)

Pénteken, 1905. évi december hó 8-án:

Takarodó.

Dráma 4 felvonásban.

S Z E M É L Y E K:

Volkhardt — — — —	Békés Gyula.
Volkhardt Klára — — — —	Szabó Irma.
Lauffen — — — —	Ternyei Lajos.
Höwen — — — —	Kondor Ernő.
Helbig — — — —	Szakács Andor.
Gróf Lehdenburg — — — —	Deessy Alajos.
Queiss — — — —	Győre Alajos.
Mihalek — — — —	Sarkadi Vilmos.

Holnap, szombaton, december hó 9-én:

Közönyt közönnnyel.

Zenés vígjáték.

Nyílt-tér.

Utazásnál csélszerű. — Nélkülözhetetlen rövid használat után. Orvosiilag megvizsgálva.

Bécs 1887 Julius 3

Kalodont

nélkülözhetetlen

F o g - K r é m.

A fogak tisztán tartására, eltávolít minden szenny a foghasak között, ártaalmas szreket megsemmisít frístitő üdítő hatása, mely „Kalodont“ név alatt az egész művelt világban el van terjeve, mint a legkitünőbb fogtápasz.

— 2 —

Eladó gőzmalom.

A debreceni Első Takarékpénztár a tulajdonát képező közvetlen a város alatt és a m. á. v. vonala mellett fekvő u. n.

Barcsai-féle gőzmalmot

a vele járó 2366 négyszögöl telekkel a benne található összes felszerelésekkel együtt — igen kedvező feltételek mellett eladja. Az eladás tárgyát képező malom azonnal átvehető. Bővebb értesítés nyerhető alulírott igazgatóságnál.

Debreceni Első Takarékpénztár
Igazgatósága.

Férfi ruha

végeladás.

Grünfeld Adolf

férfi, fiú és gyermek ruha üzlete

feloszlik.

Rendkívüli alkalom
olcsó bevásárlásra
Debrecenben, a kistemplom mellett.

A Magyar Fém- és Lámpaáru-gyár

részvénytársaság gyári raktára

DEBRECENBEN,

Piac-utca. (Simonffy-utca sarkán.)

Gyár: Budapest-Kőbányán.

Ajánlja gyártmányait:

Pompás osillárok, asztali és függő lámpákat
valamint

egyszerű lámpákat közönséges használatra.

Légszusz- és villany-osillárokat

állványok, íróasztali berendezések, gyertyatartókat stb
legmérsékeltebb gyári árak mellett.

Ugyanitt kapható valódi amerikai Petroleum 'király-olaj'

mely kizárólag egyár számára gyártatik, tiszta, szagtalan és robbanhatatlan.

Helyben minden mennyiség házhoz szállítatik.

Legújabb találmány!

Szabadalmazott

Attila Szesz Izzófényégő

bármely lámpára alkalmazható.

EGY

HONAPIG

TELJESEN INGYEN:

A ki már most beküldi — ha csak egy hónapra is — az előfizetési összeget AZ UJSAG politikai napilapra, annak egész december havában teljesen ingyen küldi meg a kiadóhivatal a legjobb magyar lapot: AZ UJSAG-ot. Előfizetési árak: Egy hónapra 2 korona 40 fillér, három hónapra 7 korona. AZ UJSAG gyönyörű kiállítású naptárát minden előfizető díjtalanul kapja meg. GYÖNYÖRŰ HUSVETI ALBUM! Megrendelési cím: AZ UJSAG kiadóhivatala, Budapest, Kerepesi-ut 54 szám.

MONTIGNOSO GRÓFNŐ, volt szász trónörökös nő emlékiratait most közli AZ UJSAG. Ujjonnan belépő előfizetők külön levonatban megkapják ennek a szenzációs emlékiratnak eddig megjelent részét.

Szolóvessző

A világhírű

„Delaware”

adja a legjobb bort!

Ohant permetezni nem kell!
a szőlészet kincse.

A phloxerának ellent áll!

Leírását és árjegyzéket ingyen küldünk bárkinek.

Szolóoltványok mérsékelt áron kaphatók!

nagymennyiségű is 5keres
Delaware (sző eladás
Cím:

Szigyártó és Takács

Telep: Alsó-Segesd.

Központi iroda: **Felső-Segesd.**
Somogy-m.

TÓTH GYULA

DEBRECEN, PIAC-UTCA 20-27-ik SZÁM

Erdwieszi és heni gyártmányu porcellán
valamint Meldinger kőpeny és öntött

vas kályhák,
mindenszerkezetű vas- és porcellán burkolatu konyhák,
Multiplicator hőfejlesztő kályhabetétek.

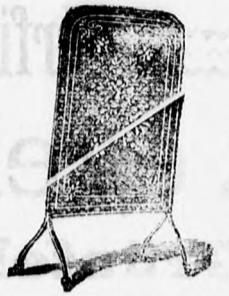
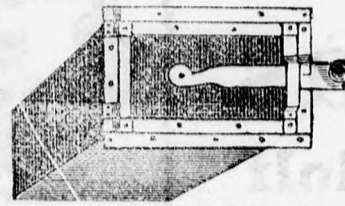
Vadászfegyverek

és felszerelések revol
ferek, hüvelyek és töl-
tények **Lőpor-áruda.**
Ujdonság! **Browning**
rendszerű ismétlőfegy-
ver 1904 minta.

**Képes árjegy-
zék ingyen és
bérmentve.**

Szén- és fakosarak, melegvédők für-
dőkádak vasbutorok, gyermekszékek és
kocsik, mosdókészletek, fényezett kony-
hafelszerelések, gépmangorók és fa-
csarók gummi átvonattal.

Ékszer különleges ségek

KIAZBOLAG

Halász Nándor ékszerésznél kaphatók

DEBRECEN Piac-utca 24 szám.

(Fehérló szálló épületében.)

Legjobb bajuszpedrő

a híres Debreceni

„CIVIS” bajuszpedrő

szel nem tép, de jól összetartja és nötteti
a bajuszt!

1 doboz ára 40 fillér.

Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Klgyó”-hoz DEBRECENBEN.

Pserhofer-fagybalzsam

elismert legbiztosabb szer **mindennemű fagyások** ellen, nem különben
fagyás okozta elhanyagolt régi **sebek** eltávolítására.

1 tégely ára **2 korona.**

Pserhofer-pulmonin

kittűnően bevált szer még oly idült **köhögés, légszűhurut, tüdőbaj,**
szamárhurut ellen, ugy gyermekek, mint felnőttek számára. 3-4 üveg
elegendő. Orvosilag többszörösen ajánlva.

1 üveg ára **2 korona 50 fillér.**

Pserhofer migrän csokoládé

elsőrendű szer **migrän, ideges fejfájás és neuralgia** azonnali megszüntetésére

1 doboz ára **1 korona 60 fillér.**

Pserhofer-arckrém

pörsenések, bőratkák, szeplők és az arc bőr minden tisztátlanságá-
nak eltávolítására.

1 tégely ára **1 korona 60 fillér.**

Kizárólagosan megrendelhető:

Pserhofer J. gyógyszertárában

WIEN, I., SINGERSTRASSE 15.